

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje problematice ochrany obětí. V první kapitole je popsán fenomén oběti a využity poznatky z oboru viktimologie k popsání procesu viktimizace se zaměřením na příčiny viktimizace a její negativní dopady na oběť. Sumarizovány jsou také poznatky o potřebách obětí. Dále jsou konstatovány nejčastější mýty o obětech a je vysvětlen jejich vliv na obecné vnímání obětí.

Druhá kapitola rozebírá institut oběti z právního hlediska. Věnuje se roli EU v posílení postavení obětí v trestním procesu i mimo něj a zákonu o obětech v právním řádu ČR. Zákon o obětech a jednotlivá práva obětí v něm obsažená jsou podrobeny hlubší analýze za využití nejnovějších poznatků na poli viktimologie. Autor také v práci poukazuje na jednotlivé kritiky zákona o obětech jako je například kontraproduktivně koncipované právo oběti na informace, či obava z narušení trestního řízení posílením postavení obětí. Současně jsou vyzdviženy pozitivní dopady zákona, který omezil zejména bezdůvodnou sekundární viktimizaci, což se odráží především v rostoucím zájmu obětí o využívání jejich práv a jim určených služeb.

Ve třetí kapitole jsou sumarizovány instituty, které slouží k ochraně obětí před hrozícím nebezpečím, specificky jsou analyzována opatření dle trestního řádu, krátkodobá ochrana dle zákona o policii, utajení identity svědka a institut zvláštní ochrany svědka. U těchto institutů autor rozebírá zejména proces zahájení poskytování dané ochrany, podmínky, které musí být splněny, pro jejich využití, prostředky k naplnění jejich účelu, oprávnění a omezení spojená s těmito instrumenty a také, je-li to možné, autor poskytuje informace o tom, jak jsou v praxi využívány. Kde je to vhodné, je také poukázáno na problematické aspekty současné právní úpravy těchto instrumentů.

V poslední části se práce zabývá evropským ochranným příkazem, analyzuje jeho úpravu na evropské úrovni a důvody pro jeho zavedení. Detailněji se následně autor věnuje především implementaci tohoto instrumentu do právního řádu ČR. Sankce za porušení evropského ochranného příkazu nastavené v českém právním řádu jsou kritizovány pro neefektivitu a nedostatečnost, čímž zásadně limitují možné pozitivní účinky evropského ochranného příkazu v ČR. Nastíněny jsou možné příčiny dosavadního velmi ojedinelého užívání evropských ochranných příkazů a identifikovány jsou také potenciální benefity, které by přinesla jejich častější aplikace v praxi.